

LUCRĂRI ROMÂNEȘTI
ÎN CONCERTE SIMFONICE

Uvertura de Theodor Drăgulescu

Examinarea listei lucrărilor lui Theodor Drăgulescu (născut în 1932) ne oferă o constatare surprinzătoare: dacă în epoca studiilor la Conservatorul din București (1953—1959) creația sa apare destul de consistentă, cuprinzând 8 diferite piese simfonice, vocal-simfonice, camerale și corale, în perioada imediat următoare absolvirii studiilor ea se rărește în mod inexplicabil, compozitorul realizând cel mult o lucrare pe an (dacă facem abstracție de cele câteva muzici pentru filme de scurt metraj), iar în anumite intervale de timp (1965, 1967, 1968 și din 1970 încoace) renunță cu desăvîrșire la activitatea creatoare. Reținerea aceasta apare cu atât mai greu explicabilă, cu cât puținele lucrări audiate pînă în prezent în concerte publice ni-l dezvăluie ca pe un muzician bine pregătit, capabil să atace cu succes genuri dintre cele mai variate, în care dovedește că *are ceva personal de spus*. Impresia aceasta ne-a confirmat-o prima audiere a *Uverturii* sale, care — deși compusă în 1969 — a fost programată în primă audiere abia în acest început de stagiune 1973/1974, într-un concert susținut de Filarmonica „George Enescu”, sub conducerea dirijorului craiovean Teodor Costin. Așa cum autorul își definește singur creația în programul de sală, „*Uvertura este o piesă ce se dorește dinamică, cu o ritmică pregnantă și cu volume sonore adeseori mari.*” Lucrarea este într-adevăr plină de dinamism și viu colorată, cele câteva pasaje lirice care apar pe parcursul ei neputînd modifica această impresie de ansamblu. Scrisă pentru orchestră amplă, ea prilejuiește predominanța evidentă a alăturilor și a percuției, care se fac auzite cu insistență încă din secțiunea introductivă. De aci decurge caracterul festiv al întregii lucrări, la conceperea căreia Theodor Drăgulescu a folosit un limbaj accesibil, dar nu facil. Deși compactă, scriitura este „aerisită” ca instrumentație, permițînd urmărirea clară a diferitelor elemente componente ale tradiționalei forme de sonată. Execuția *Uverturii* sub bagheta lui Teodor Costin a scos în evidență calitățile piesei, determinînd un spontan succes de public.

Solistul serii, tînărul violoncelist austriac Heinrich Schiff, a fost așteptat cu mult interes, după succesul reputat în stagiunea trecută ca interpret al *Concertului* de Lutoslawski, cu compozitorul la pupitru. Din primele măsuri ale *Concertului pentru violoncel și orchestră în la minor, op. 129* de Schumann, a devenit însă evident că muzica romantică pare a-i conveni lui Schiff într-o măsură mult mai redusă decît muzica contemporană. Ceea ce ne-a apărut supărător la solistul oaspete au fost mai puțin in-

tonațiile nu tocmai exacte (lucru ce se întîmplă și cu unii artiști de renume consacrat), cît mai degrabă frazele sale lipsite de continuitate expresivă, cu surprinzătoare accelerări și încetiniri, învolburări și relaxări, fără ca acestea să fie motivate nici de litera, nici de spiritul partiturii. „Febră romantică”? Poate, dar nu cu prețul sacrificării splendidelor cantilene schumanniene și a nobilului lirism al acestor pagini pline de farmec

În concluzia serii, Teodor Costin ne-a prilejuit audierea unei creații extrem de rar programate a lui Rahmaninov, *Simfonia nr 3 în la minor, op. 33*. Este păcat că lucrarea aceasta — scrisă în 1936, spre sfîrșitul vieții compozitorului — posedă un *Final* atît de puțin convingător; dar într-o execuție atît de avîntată și de precis finisată ca cea a Filarmonicii „George Enescu”, primele două părți ale Simfoniei ne-au oferit o considerabilă compensație.

EDGAR ELIAN

Cantata „Inscripție”
de Vasile Herman

În fruntea colectivului simfonic al Filarmonicii „George Enescu”, dirijorul Mircea Cristescu a prezentat cantata *Inscripție* pentru bariton solo și orchestră de Vasile Herman, inspirată și scrisă cu ocazia semicentenarului Partidului Comunist Român. De fapt, termenul „orchestră” apare întrucîtva exagerat, formația pentru care a fost concepută cantata avînd mai degrabă un caracter cameral: 9 instrumente de alamă (3 trompete, 3 corni, 3 tromboane), pian și timpani, în total 11 instrumentiști. Acest mic grup asigură comentariul instrumental al versurilor poetului Ion Brad, încredințate de Vasile Herman unui solist vocal, spre a fi cîntate și declamate. Patosul liric al acestor versuri, străbătute de un profund patriotism, și-a găsit un echivalent muzical corespunzător în cantata compozitorului clujean, a cărei atmosferă este determinată de gravitatea ideilor expuse în catrenul introductiv: *De febră, de neliniște nouă, / Am deschis Istoriei cartea. / Drumuri fără întoarcere sînt două: / Libertatea și moartea!*

După acest „motto”, cîntat de baritonul solist pe un fond muzical al alăturilor la unison, prima secțiune a lucrării își desfășoară ambianța aspră dramatică urmărind versurile unei poezii intitulată *Zimbrul*, după care un solo de trompetă, cu caracter de recitativ, face trecerea spre secțiunea următoare, purtînd titlul *Țara*. De această dată, primele patru versuri — exprimînd sentimentul patriotic în imagini de un lirism concentrat la esență — sînt declamate de solist în absența oricărui fond muzical, pentru ca următoarele opt versuri să fie din nou cîntate, pe un acompaniament instrumental, dominat de o expresie plină de severă noblețe. Ultimele patru versuri sînt din nou declamate, dar pe fondul unui tremolo de timpan, pentru ca în final să fie reluat catrenul ini-